

โครงการนวัตกรรมทางสังคมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่การแข่งขันเชิงพาณิชย์ ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

Social Innovation of Community Enterprise for Product Development to
Commercial Competition based on Circular Economy

บทคัดย่อ :

โครงการนวัตกรรมทางสังคมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่การแข่งขันเชิงพาณิชย์ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ปลาบูดูของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนดาร์ลือบาตะห์ ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนและเพื่อส่งเสริมและพัฒนารูปแบบการดำเนินธุรกิจให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันเชิงพาณิชย์ ตลอดจนยกระดับเศรษฐกิจฐานราก และพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่ชุมชนริมคลองบางมด โดยมีเป้าหมายให้เกิดเป็นนวัตกรรมเพื่อสังคมจากกระบวนการผลิตการเกษตรแปรรูป การสร้างมูลค่าเพิ่ม การพัฒนาอาชีพให้มีความยั่งยืน ยกย่องระดับเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ตลอดจนการพัฒนาการผลิตที่เน้นการใช้วัตถุดิบอย่างมีประสิทธิภาพ ลดของเสียตั้งแต่ต้นทาง ลดต้นทุนการผลิต และไม่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของคนในชุมชน สอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียนและการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากเพื่อยกระดับวิสาหกิจชุมชน ช่วยพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง และเป็นต้นแบบให้กับวิสาหกิจชุมชนแห่งอื่นต่อไป

การบรรลุวัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ จะเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research; PAR) จากการประยุกต์ใช้ทฤษฎีในกลุ่ม Systemic Approach ซึ่งประกอบด้วยเครื่องมือเพื่อใช้ในกระบวนการสร้างนวัตกรรม (Innovation) และนวัตกรรมทางสังคม (Social innovation) โดยประยุกต์ใช้ร่วมกับ The Business Model Canvas ภายใต้แนวคิด BCG กับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากมาใช้เป็นหลักในการดำเนินโครงการ ซึ่งเป็นการผสมผสานวิธีการศึกษา (Mixing methods) บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และภาคีเครือข่ายในทุกภาคส่วน เพื่อตอบโจทย์การแก้ไขปัญหาและการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ผลการศึกษาตามโครงการได้บรรลุวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ (KPI) หลายประการ ได้แก่ 1) พัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ปลาบูดู กลุ่มวิสาหกิจชุมชนดาร์ลือบาตะห์ ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) โดยการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างรู้คุณค่า และยึดการพึ่งพาตนเอง โดยอาศัยเทคโนโลยีที่เป็นภูมิปัญญาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ มีการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง ตลอดจนการคิดต่อยอดผลิตภัณฑ์ให้เกิดการแปรรูปอย่างยั่งยืน 2) ส่งเสริมและพัฒนารูปแบบการดำเนินธุรกิจกลุ่มวิสาหกิจชุมชนดาร์ลือบาตะห์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเชิงพาณิชย์ โดยกลุ่มวิสาหกิจชุมชนดาร์ลือบาตะห์ มีการจัดทำแผนการดำเนินธุรกิจการผลิตปลาบูดูโดยการใช้กรอบแนวคิด กระบวนการ Design Thinking และการวิเคราะห์รูปแบบของแผนธุรกิจและความยั่งยืนในเชิงธุรกิจ Business Model Canvas (BMC) และ 3) ยกย่องระดับเศรษฐกิจฐานราก และพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่ชุมชนริมคลองบางมด โดยการส่งเสริมการพัฒนากระบวนการผลิตให้ตรงตามมาตรฐาน ทั้งการสร้างโรงเรือนให้เป็นสถานที่ที่ได้มาตรฐานในการดำเนินการตามกระบวนการผลิตและการจัดเก็บผลิตภัณฑ์ การเพิ่มปริมาณการผลิตปลาบูดู ตลอดจนการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และพัฒนารูปแบบการตลาด ผลิตภัณฑ์ปลาบูดูจึงเป็นเป็นนวัตกรรมเพื่อสังคมที่สามารถตอบโจทย์การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนริมคลองบางมด โดยมีผลการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม